

FACTSHEET 9 Leeftijdsgrenzen rechters-plaatsvervangers (artikel 3.3) Achtergronden en aanleiding van de maatregel

- Voor rechterlijke ambtenaren (waaronder raadsheren, raadsheren-plaatsvervangers, rechters en rechters-plaatsvervangers) geldt normaal gesproken een wettelijke ontslagleeftijd van 70 jaar (artikel 46, derde lid, van de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren). Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de grondwettelijke opdracht om voor rechters bij wet een leeftijdsgrens te stellen (artikel 117, derde lid, Grondwet).
- Door de coronacrisis zijn rechtbanken en gerechtshoven een tijd lang gesloten geweest, mede om te voldoen aan de richtlijnen van het RIVM. Hierdoor konden lange tijd geen, of veel minder fysieke zittingen plaatsvinden. Als gevolg daarvan zijn achterstanden binnen de Rechtspraak (verder) opgelopen. Inmiddels zijn gerechtsgebouwen weer geopend en vinden weer fysieke zittingen plaats, maar nog altijd minder dan anders.
- Om de achterstanden in te lopen heeft de Rechtspraak behoefte aan vrijwel direct inzetbare, ervaren rechters. Door een beroep te doen op rechters in de leeftijd 70-73, verwacht de Rechtspraak op korte termijn zo'n zestig extra rechters te kunnen inzetten.

Inhoud van de maatregel

- De tijdelijke maatregel maakt het mogelijk om raadsheren, raadsheren-plaatsvervangers, rechters en rechters-plaatsvervangers, ouder dan 70, te benoemen tot raadsheer-plaatsvervanger of rechter-plaatsvervanger tot aan hun 73^e.
- Om voor benoeming in aanmerking te komen, moet het gerechtsbestuur waar betrokkene werkzaam is of laatstelijk was, bij de Raad voor de rechtspraak een voorstel doen tot benoeming tot raadsheer-plaatsvervanger of rechter-plaatsvervanger. De Raad voor de rechtspraak draagt betrokkene vervolgens voor benoeming voor bij de Minister voor Rechtsbescherming.
- De maatregel wordt ingevoerd voor de duur van drie jaar, zodat de aldus benoemde rechters een betekenisvolle bijdrage kunnen leveren aan het oplossen van de achterstanden als gevolg van de coronacrisis.

Bestuurlijke context

- De voorzitter van de Raad voor de rechtspraak heeft de Minister voor Rechtsbescherming met klem verzocht om het tijdelijk mogelijk te maken dat rechters ook na hun 70^e jaar benoembaar zijn als plaatsvervangers.
- Deze maatregel maakt onderdeel uit van een breder pakket aan maatregelen die de Rechtspraak en andere ketenpartners in gang

hebben gezet om achterstanden binnen met name de strafrechtsketen aan te pakken. Een andere maatregel in dat kader is bijvoorbeeld het vaker doen behandelen van zaken door één rechter in plaats van drie rechters. De Minister van JenV en de Minister voor Rechtsbescherming hebben de Tweede Kamer hierover bij brief van 25 juni 2020 geïnformeerd.

Politieke context

- In het verslag worden over dit onderwerp vragen gesteld door de VVD, D66 en de SP.
- De VVD-fractie informeert onder meer naar de gevolgen van de maatregel voor de doorstroming van personeel binnen de rechtspraak.
- Alleen de SP-fractie lijkt gematigd-kritisch in de toonzetting van de vragen (die deels zien op reeds eerder voor de Rechtspraak getroffen tijdelijke maatregelen).
- De SP staat met name stil bij nut en noodzaak van de maatregelen, mede gelet op het feit dat de rechtspraak de laatste tijd steeds meer fysieke zittingen laat plaatsvinden. Ook uit de SP zorgen over gevolgen van eerder getroffen maatregelen (met de Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid) voor de openbaarheid van rechtspraak.